Arhivska oznaka:
HR-DAKA-442

Naslov:
Tvornica čavala te željezne i čelične robe Mustad d. d. Karlovac (arhivski fond, 1924-1946)

Vrijeme nastanka:
1924-1946 g.

Razina:
Fond

Klasifikacija:
G.1.4. - Industrija i rudarstvo do 1945.

Sadržaj:
Fond je nastao djelatnošću uprave i dioničara tvornice «Mustad» d. d. Karlovac u dijelu poslovodstva, knjigovodstva-računovodstva kao i rukovodstva ovim proizvodnim poduzećem. Fond sadrži normativne akte, izvješća o poslovanju, zapisnike skupština dioničara, dokumentaciju o nekretninama tvornice, investicijama, odnosima sa nadležnim vlastima, knjigovodstvenu dokumentaciju, personalnu dokumentaciju kao i brojnu poslovnu korespondenciju.

Količina:
5.1 Metar

49 Kutija

Vrsta gradiva:
spisi

Jezik:
Hrvatski

Njemački

Norveški

Švedski

Pismo:
Latinica

Posjednik:
Državni arhiv u Karlovcu

Licenca:
Javno dobro

Mjesto (grad/općina):
Karlovac (KARLOVAC)

Oznaka arhiva:
HR-DAKA

Povijest:
Gradivo fonda je preuzeto u arhiv u siječnju 1995. godine bez zapisnika. Prije preuzimanja gradivo je bilo smješteno u vlažnim podrumskim prostorijama tvornice ŽE-ČE Karlovac, pravnog slijednika tvornice Mustad. Sređivanju se pristupilo ubrzo nakon preuzimanja tijekom 1995. godine.

Status dostupnosti:
JAVNO

Napomene:

Opća napomena

Osobni podaci: NE;Autorska prava : NE;Sačuvanost:Gradivo fonda fizički je dobro sačuvano osim pojedinih spisa na kojima su vidljiva oštećenja prouzročena vlagom, u vidu plijesni, razlivene tinte i mrlja. Mnogi spisi su oštećeni korodiranim spajalicama na uglovima.
Nije poznato da li su postojala registraturna pomagala, ista nisu sačuvana. Nedostaju pojedini zapisnici skupština dioničara, nedostaje dokumentacija o konfiskaciji tvornice. Nedostaju mnogi kupoprodajni ugovori osim u vidu neovjerenih kopija. Građevinska dokumentacija sačuvana je fragmentarno. Planovi i normativi proizvodnje nisu sačuvani. Dokumentacija o vlasništvu ili udjelu vlasništva nad tvornicom vrlo je oskudna.

Napomena o izlučivanju

Nisu poznati podaci o izlučivanju gradiva prije preuzimanja u arhiv. Budući da je dokumentacija ovog fonda nepotpuna u arhivu izlučivanja nije bilo.

Napomena o sređenosti

Arhivistički sređeno

Vrsta zapisa:

Tekst

Vrsta sadržaja:

Tekstualni dokumenti

Arhivska oznaka:
HR-HDA-835

Naslov:
Truhelka, Ćiro (arhivski fond, 1826-1971)

Vrijeme nastanka:
1826-1971 g.

Razina:
Fond

Klasifikacija:
K.3. - Osobni arhivski fondovi

Sadržaj:
Gradivo fonda sadrži osobne dokumete (školske i gimnazijske svjedodžbe, potvrde položenih ispita, sveučilišna i počasne diplome, dekrete o namještenjima); korespondenciju; koncepte predavanja za studente ("Pračovjek", "La Tene", Brončano doba", "Etnologija brončanog doba na Balkanu", "Neolitsko doba", "Rimske terme", "Starokršćanska epigrafija", "Rimska epigrafija", "Numizmatika" i dr.), rukopisne radove ("Arnautske priče") i rukopisne bilješke (o heraldici, bosanskom i srpskom pravu); prijepise dokumenata; bibliografske bilješke o Truhelkinim radovima te fotografije. Manje cjeline sačuvanog gradiva odnose se na članove njegove obitelji: oca Ante Vjenceslava, majku Mariju rođ. Schön, sestru Jagodu te djecu Branimira Aleksandra i Agatu.

Količina:
0.2 Metar

Vrsta gradiva:
fotografije

hemeroteka

crteži

spisi

nacrti

Jezik:
Hrvatski

Njemački

Engleski

Francuski

Češki

Poljski

Moderni Grčki

Norveški

Srpski

Pismo:
Latinica

Ćirilica (srpska)

Latinica - gotica

Posjednik:
Hrvatski državni arhiv

Licenca:
Javno dobro

Zaštićeno autorskim pravom - Nositelja prava nije moguće pronaći ili identificirati

Oznaka arhiva:
HR-HDA

Povijest:
Gradivo fonda darovala je Agata Truhelka (akv. 11/1974).

Status dostupnosti:
JAVNO

Napomene:
Napomena o sređenosti
Arhivistički sređeno

Vrsta zapisa:
Tekst

Vrsta sadržaja:
Tekstualni dokumenti

Arhivska oznaka:
HR-DAZG-278

Naslov:
Evropa Verlag naklada (arhivski fond, 1934-1945)

Vrijeme nastanka:
1934-1945 g.

Razina:
Fond

Klasifikacija:
E.3.3. - Izdavačke kuće

Sadržaj:
Sačuvana je dokumentacija o poslovanju Naklade u kojoj se mogu naći urudžbeni zapisnici te spisi proizašli iz njenog poslovanja, kao i dokumentacija o radu poduzeća u užem smislu, izvještaji i rukopisi te financijsko-računovodstvena dokumentacija.

Sačuvan je i velik broj tematski kategoriziranih novinskih izrezaka koji su pripadali izvještajnoj službi „Europa“.

Količina:
6.8 Dužni metar

Jezik:
Hrvatski

Njemački

Bugarski

Danski

Češki

Engleski

Francuski

Nizozemski

Norveški

Ruski

Talijanski

Turski

Slovački

Španjolski

Švedski

Posjednik:
Državni arhiv u Zagrebu

Licenca:
Javno dobro

Oznaka arhiva:

HR-DAZG

Povijest:

Državni arhiv u Zagrebu preuzeo je gradivo od nakladničke kuće Europa / Sviet zajedno s većom količinom gradiva raznih likvidiranih privrednih poduzeća tijekom 1947. i 1948. Gradivo je tijekom 1954. sređeno i popisano te je zapisnik pro domo sastavljen 22. srpnja 1954. u prostorijama Arhiva grada Zagreba, Opatička 29, Zagreb. Zapisnik pro domo pohranjen je pod brojem 2206 iz 1954.

Na temelju Zakonske odredbe o Državnom izvještajnom i promidžbenom uredu od 24. siječnja 1942. odobreno je, od strane Predsjedništva Vlade, Promidžbenog odjela, Odsjeka za novinstvo, 19. veljače 1942. dr. Teodoru Uzorincu i dr. Hermannu Proebstu (Pröbstu) da mogu osnovati javno trgovačko društvo pod imenom „Naklada – Verlag – Edizione Europa“. Sjedište je bilo u Zagrebu, Marulićev trg 15. Društvo se moglo baviti isključivo nakladničkim poslom, posebno izdavanjem korespondencije „Za Dom“ i časopisa „Neue Ordnung“. Ovlaštenje, kao javnom trgovačkom društvu, za obavljanje nakladničkog posla knjiga i časopisa, dalo im je u ožujku 1942. i Gradsko poglavarstvo u Zagrebu. Tvrtka Naklada-Verlag-Edizione-Europa upisana je i kod Trgovačkog suda u Trgovački registar.

Suvlasnici su bili dr. Teodor Uzorinac, hrvatski državljanin, i dr. Hermann Proebst, njemački državljanin. Obojica su u to vrijeme prebivali u Zagrebu.

Tvrtka se u rujnu 1944. preimenovala u Naklada Sviet, udovoljavajući odredbi Poglavnika o usklađenju tvrtki odnosno imena poduzeća itd. s propisima o hrvatskom jeziku, o njegovoj čistoći i pravopisu od 27. srpnja 1944.

Tvrtka Naklada – Verlag – Edizione Europa je brisana iz registra radnja kod Gradskog narodnog odbora u Zagrebu u listopadu 1946. jer ovlaštenici nisu na vrijeme podnijeli zahtjev za reviziju ovlaštenja.

U studenom 1946. izvidom je ustanovljeno da se na Marulićevom trgu 15 ne obavlja poslovanje Tvrtke. Štoviše, stanari u zgradi izjavili su da dr. Pröbst i dr. Uzorinac nisu nikada ni obavljali poslovanje na navedenoj adresi.

Odsjek za kontrolu kretanja Odjela unutrašnjih poslova pri Gradskom izvršnom odboru u Zagrebu javio je Gradskom narodnom odboru u Zagrebu u ožujku 1947. da dr. Pröbst i dr. Uzorinac nisu prijavljeni za boravak u Zagrebu te da je njihovo boravište za Odsjek nepoznato.

Uz adresu Marulićev trg 15, u spisima se kao adresa može naći i Marulićev trg 13.

Naklada Europa bila je osnovana po nalogu Poglavnika, a radila je po uputama Ministarstva vanjskih poslova. Imala je zadatak izdavati časopise i knjige koji će zastupati hrvatske interese u inozemstvu. U okviru ovoga izdavala je tjednike Neue Ordnung, Pokret, svoju korespondenciju Za Dom, knjige te fotografije Foto-službe i razašiljala ih po svim europskim državama. Kako bi se ovo izvršilo, surađivali su s dopisnicima, suradnicima i slikovnim agencijama, novinama i časopisima. U dokumentima Naklade navodilo se da je osnovana u travnju 1941.

Knjižara Naklade se nalazila u Frankopanskoj 8. Na njezinom svečanom otvorenju nazočili su brojni domaći i inozemni uglednici. Privolom Poglavnika, tisak nakladnih izdanja bio je premješten u Njemačku.

Uzorinac i Proebst ostat će vlasnici Naklade sve do kraja Rata, iako će se javljati mišljenja da bi Naklada trebala prijeći u državno vlasništvo.

Tijekom svog postojanja Naklada će objaviti niz izdanja na stranim jezicima, no prevladavat će ona na njemačkom jeziku. Niz osoba uključenih u njezin rad bili su Nijemci iz Trećeg Reicha.

Izdanja Naklade bila su prije svega hrvatska izdanja na stranim jezicima namijenjena inozemnoj javnosti, pri čemu su služila vladajućim krugovima NDH da inozemnoj javnosti predstave svoje poglede. Naklada je bila povezana i s Ministarstvom vanjskih poslova NDH, te DIPU-om/GRP-om. Bila je jedno od hrvatskih nakladničkih poduzeća u NDH i služila je probicima njezine vlasti sa zadatkom da promidžbeno djeluje prema inozemstvu.

U razdoblju svog djelovanja (1941.-1945.) izdavala je više listova i časopisa te veliki broj knjiga i brošura na stranim jezicima. Bila je otpočetka podijeljena na dva odjela, za tisak (Presseabteilung) i za knjige (Buchabteilung). Izdanja su bila najviše na njemačkom, ali i na talijanskom, francuskom, turskom te u manjoj mjeri drugim jezicima srednje i jugoistočne Europe.

Najznačajnija izdanja Naklade bili su tjednik na njemačkom jeziku Neue Ordnung, koji se prema podacima iz 1943. prodavao u 273 mjesta samo u Trećem Reichu, u 58 mjesta u Mađarskoj, 73 mjesta u Slovačkoj, 23 mjesta u Bugarskoj te na više stotina prodajnih mjesta u drugim državama. U ljeto 1941. naklada mu je bila oko 10.000 primjeraka po broju, 1943. 29.500 primjeraka, a polovinom 1944. čak 70.000 primjeraka po broju. List se bavio hrvatskim pitanjima, područjem Jugoistočne Europe, a napose gospodarstvom. Radi se vjerojatno o listu koji je najrašireniji list u nehrvatskim zemljama i među nehrvatskim čitateljstvom u hrvatskoj povijesti. U listu je pisano o političkim i ratnim događajima u Hrvatskoj, Europi i svijetu, povijesnim temama, o pojedinim zemljama i narodima, o kulturi i umjetnosti.

Značajan je bio i bilten Za dom, pokrenut u travnju 1941. koji je izlazio svakih deset dana na hrvatskom, njemačkom talijanskom i francuskom jeziku, osnovan kao „poluslužbeno glasilo“ Ministarstva vanjskih poslova NDH. Svrha Lista bila je pružanje vijesti o stanju u Hrvatskoj domaćem i stranom tisku. U prvoj polovini 1943. naklada pojedinog broja na njemačkom je iznosila 1300 primjeraka, na talijanskom 600, a na francuskom 550 primjeraka.

Alarm višejezični polumjesečnik, pretežno na njemačkom, sa slikovnim prikazima, pokrenut početkom 1942. U prvoj polovini 1943. naklada je porasla s 36.0000 na 41.000 primjeraka po broju. Do kraja travnja 1944. naklada je porasla na čak 106.000 primjeraka.

Pokret, slikovni polumjesečnik na hrvatskom jeziku pokrenut početkom 1942. U prvoj polovini 1943. naklada je pala sa 16.000 na 14.000 primjeraka po broju. Do kraja travnja 1944. naklada je porasla na 41.000 primjeraka, no početkom rujna iznosila je 30.000 primjeraka po broju.

Pokret i Alarm uzor su imali u njemačkom polumjesečniku Signal, a zbog velike međusobne sličnost može se reći da su to bila dva izdanja istog lista, pri čemu je Alarm bilo međunarodno izdanje Pokreta. Oba su lista u svakom broju donosila i obilje ilustracija.

Uz ove časopise, naklada je izdavala i časopis na turskom jeziku Doğu ve bati, a neko vrijeme možda i specijalizirani časopis Kroatische Vierteljahreshefte., a možda i još jedan časopis, dvomjesečnik na talijanskom jeziku. Prisutnost ovih časopisa na tržištima stranih zemalja, iako se radi samo o osovinskim zemljama i okupiranim područjima te neutralnim zemljama, predstavlja do sada nezabilježen slučaj u povijesti hrvatskog novinstva.

Naklada Europa izdavala je i knjige, sa svrhom promidžbe NDH, hrvatske kulture, društva i gospodarstva u inozemstvu. Knjige su izdavane na hrvatskom i stranim jezicima, od kojih najviše na njemačkom, u relativno visokim nakladama. Objavljene su knjige Dr. Ante Pavelić riešio je hrvatsko pitanje, Kroatien marschiert, Zašto je došlo do rata na Balkanu? i Munjeviti rat na Balkanu. Naklada je objavila i nekoliko djela hrvatske književnosti i kulture na njemačkom francuskom i hrvatskom jeziku.

Osim objavljivanjem novina i časopisa Naklada je razvila i posebnu foto-službu te osnovala vlastitu novinsku agenciju, Hrvatsku izvještajnu službu, koja je služila, u prvom redu, posredovanju vijesti iz Europskih zemalja u Hrvatsku. Agencija je izdavala i biltene s vijestima za uvrštavanje u duge listove.

Naklada Europa bilo je jedno od najvećih novinskih poduzeća u NDH.

Status dostupnosti:
JAVNO

Napomene:
Opća napomena
Osobni podaci: NE;Autorska prava : NE

Napomena o izlučivanju
U dosjeu fonda se nalazi popis gradiva predloženog za izlučivanje, bez datuma, međutim za sada nije poznato je li izlučivanje u Arhivu i provedeno. Preostalo gradivo se ne izlučuje, već se trajno čuva.

Napomena o sređenosti
Arhivistički sređeno

Vrsta zapisa:
Tekst

Vrsta sadržaja:
Tekstualni dokumenti